

הסיוע המשפטי – שותפים לדרך

למה דווקא הסיוע המשפטי?

עו"ד איתי נעמן, הנהלת הסיוע המשפטי

תפקיד: ממונה ארצי, תחום ייצוג נפגעות ונפגעי עבירות מין.

תפקידים קודמים: תפקידי הקודמים היו, אף הם, במשרד המשפטים, כפרקליט בפרקליטות תל-אביב (פלילי) וכראש צוות ביקורת מערכתית בנציבות הביקורת על מערך התביעה.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

עיקר עיסוקו של הסיוע המשפטי היה ועודנו בתחומי המשפט האזרחיים והמנהליים, אולם לאחרונה הולך ומתרחב בו תחום חשוב נוסף: מתן סיוע משפטי לנפגעי עבירות פליליות, גם במסגרת ההליכים הפליליים המתנהלים נגד הנאשמים בביצוען.

כשניתנה לי ההזדמנות לתרום לפיתוחו של תחום חשוב זה בסיוע המשפטי ולסייע לנפגעות ולנפגעי עבירות מין במימוש זכויותיהם, שמחתי על כך ולקחתי אותה בשתי ידיים.

למן הצטרפותי לסיוע המשפטי, אני פוגש יום יום אנשים נפלאים - משפטנים ואנשי מנהלה מצוינים, המסורים למען האדם ולעשיית משפט חברתי. אני שמח וגאה להימנות עמם ולהיות חבר בארגון אשר שם לו מטרה: להשמיע את קולם של אלו בחברה הישראלית שכה זקוקים לכך ולפעול למענם בתחומי המשפט השונים.

עו"ד ענבר קצב-ניסנבוים, מחוז תל אביב

תפקיד: עוזרת ראשית, משפט אזרחי וייצוג ניצולי שואה. קצת על עצמי: בת 32, מהרצליה.
תפקידים קודמים: את לימודי התואר הראשון במשפטים סיימתי באוניברסיטת ת"א ובחרתי להתמחות במשרד עו"ד פישר, בכר, חן, וול, אוריון ושות' - משרד פרטי מהגדולים בשוק - בתחום הליטיגציה.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

עם הסמכתי, גמלה בליבי ההחלטה שלא להמשיך לעבוד במגזר הפרטי, ואף התלבטתי האם בכלל להמשיך לעסוק במקצוע. כל זאת למרות האתגר והאהבה לעבודה המשפטית. לסיוע המשפטי הגעתי במקרה, דרך אתר האינטרנט של משרד המשפטים. בכנות, לא ידעתי מה זה "הסיוע המשפטי", אך ככל שהתוודעתי למהות העבודה וסוג הלקוחות הבנתי שזה בדיוק המקום עבורי. הסיוע המשפטי הוא לא עוד "מקום עבודה". הסיוע המשפטי הוא מקום בו אני מגשימה את עצמי. מגוון הנושאים בתחום המשפט האזרחי בהם ניתן להתמקצע הוא עצום, וגם לאחר מספר שנים בסיוע אני לא מפסיקה ללמוד ולהעשיר את הידע שלי.

ייצוג לקוחות הסיוע המשפטי בפני הערכאות המשפטיות מעלה לאין שיעור את רמת המוטיבציה והסיפוק מהעבודה. כל זאת, בשילוב העובדה כי מדובר בעבודה עם ולמען אנשים שבאמת זקוקים לעזרה, מסבים לי אושר וגאווה שזהו מקום העבודה שלי.

עו"ד אודליה אטרמן, מחוז דרום

תפקיד: ממונה מחוזית, אשפוז כפוי.

קצת על עצמי: בת 38, ממודיעין.

תפקידים קודמים: הצטרפתי לסיוע המשפטי לאחר כ-5 שנות עבודה כעו"ד במגזר הפרטי, במשרד העוסק בעיקר בדיני נזיקין.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

בעיני, תחושת השליחות והרצון לפעול עבור ולמען החברה במישור המשפטי הינה משותפת לכלל עורכי הדין במגזר הציבורי. עם זאת, העבודה כעורכת דין בסיוע המשפטי הינה מאתגרת במיוחד וייחודית.

עורך דין בסיוע המשפטי נדרש לחשיבה ביקורתית ועצמאית, שכן ניתנת לנו הזדמנות ייחודית לבחון ולאתר סוגיות מהותיות בתחום המשפט החברתי (כגון הזכות לדיור כחלק מהזכות לכבוד ומערך הדיור הציבורי בישראל) ולפעול ליצירת שינוי באמצעות כלים מגוונים. לדוגמא: הגשת תביעות אזרחיות ו/או עתירות מנהליות כנגד גופים שונים של המדינה, שיתוף פעולה והידברות עם גופים שונים במגזר הציבורי לצורך הסדרת נהלים ושינוי חקיקה.

העצמאות המחשבתית, היוזמה, הרצון להוביל לשינוי חברתי, ידע משפטי נרחב ותחושת שליחות, הם אלו שמייחדים עורך דין בסיוע המשפטי.

עו"ד אלעד תושיה, מחוז צפון

תפקיד: ממונה מחוזי, תחום פיקוח.
קצת על עצמי: בן 42, מקריית אתא.

תפקידים קודמים: לפני מספר שנים הצטרפתי למערך ייצוג קטינים בסיוע המשפטי, לאחר עבודה של שנים במגזר הפרטי, כמייצג מוסדות בנקאיים.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

הצטרפותי לשורות הסיוע המשפטי נבעה מהרצון להיות חלק מגוף הפועל למימוש זכויות של אוכלוסיות מוחלשות בכלל ושל קטינים בפרט.

מערך ייצוג הקטינים בסיוע משפטי מייצג ילדים ובני נוער בכ-4,000 הליכים משפטיים אזרחיים בכל רגע נתון, בין היתר הליכים הנוגעים לילדים בסיכון בבית המשפט לנוער, הליכי מעמד אישי בבית המשפט לענייני משפחה ובבתי הדין הדתיים ועוד.

הסיוע המשפטי חרת על דגלו את המחויבות לקידום זכויות ילדים ובני נוער, תוך שימת דגש על זכות הנגישות לצדק ושוויון בערכאות המשפטיות, בעיקר עבור ילדים ובני נוער בסיכון שבמקרים רבים כלל אינם מודעים לזכויותיהם וחלקם אף מנוצלים לרעה.

אני גאה להיות חלק מגוף כה משמעותי המקדם חזון חברתי בו אני מאמין.

עו"ד יעל קסטן-רבסקי, מחוז מרכז

תפקיד: ממונה מחוזית, תחום פיקוח.

קצת על עצמי: בת 37, ממודיעין.

תפקידים קודמים: מאז הוסמכתי כעו"ד לפני כ-9 שנים אני עוסקת בייצוג ובמיצוי זכויות של אוכלוסיות החיות בעוני. מרבית הזמן עבדתי בעמותת ידיד, לאחר מכן בקליניקה לסיוע משפטי באוניברסיטת בר אילן ולאחרונה הצטרפתי לסיוע המשפטי במחוז מרכז.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

אני רואה בעבודת הסיוע המשפטי הזדמנות אמיתית להשפיע ולאתגר את המערכת המשפטית. ראשית בכך שנשמיע את קולן של אוכלוסיות מודרות ונגישים עבורן את מערכת המשפט, ובכך נאפשר להן לקבל את יומן בבית המשפט ולזכות בסעד המבוקש עבורן. בנוסף, היקף התיקים ומגוון התחומים בהם מטפל הסיוע המשפטי מאפשר יצירת שינוי משפטי מקיף וקידום מדיניות, תוך פיתוח מומחיות ייחודית ויצירת תקדימים משפטיים. במסגרת העבודה בסיוע המשפטי, אנו נתקלים בפער בלתי נתפס בין החוק הכתוב לבין מציאות החיים הלא פשוטה. כך למשל, אמנם הזכות לקיום בכבוד הוכרה כזכות יסוד בפסיקת ביהמ"ש העליון, אבל השאלה מה זכות זו טומנת בחובה במציאות היומיומית בישראל היא שאלה קשה בהרבה בפרקטיקה. כיצד ניתן להבטיח באמצעות עילות תקיפה מנהליות את הזכות לדיור וקורת גג של משפחה עם ילדים קטינים הזכאית לדיור ציבורי, אך מתגוררת במאהל ברחוב? באילו כלים משפטיים נוכל להוציא מהרחוב דר רחוב אשר ישן על ספסל כבר חודשיים? האם הזכות לקיום בכבוד מתיישבת עם קיזוז קצבאות נכות בגין חוב לביטוח לאומי? מדובר במקרים מורכבים המגיעים אל הסיוע המשפטי מדי יום, ואני מאמינה שתפקידנו למצוא להם פתרון משפטי ראוי.

עו"ד בריהאן אבו קאעוד, מחוז תל אביב

תפקיד: מרכזת תחום דיני העבודה.

קצת על עצמי: בת 41, מיפו.

תפקידים קודמים: בטרם נפלה בחלקי הזכות להצטרף למשפחת הסיוע המשפטי, עבדתי במשרדי עו"ד מובילים בת"א בתחום הליטיגציה, באחד מהם אף שימשתי כמנהלת מחלקה משפטית. בהמשך עבדתי כעו"ד בנציבות שוויון הזדמנויות בעבודה וכממונה מחוזית על תביעות בנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

בסיוע המשפטי מצאתי מקום לשרת, להשפיע ולשנות, ולו נקודתית בלבד, את חייהם של אנשים. אני מודה שרק לאחר שהתחלתי לעבוד בסיוע המשפטי הבנתי את היקף הצורך ואת ממדיה של האוכלוסייה המוחלשת אשר נזקקת לעזרה - במימוש זכויותיה, בהשמעת קולה, וכן בליווייה ובייצוגה בפני ערכאות. בעבודתי בסיוע המשפטי אני פוגשת באופן בלתי אמצעי ציבור שלם שנאבק על זכויותיו הבסיסיות, ולשמחתי בתפקידי ניתנה לי הזכות והחובה לסייע ולעזור לו. לא זו אף זו, עבודתי בסיוע המשפטי הינה מספקת מאוד בהיבט המקצועי, שכן אני נחשפת לתחומי משפט מגוונים בהם לא עסקתי בעבר, ומייצגת בערכאות השיפוטיות בתיקים עקרוניים ומרתקים מבחינה משפטית. לתחושותי מצאתי בסיוע המשפטי את השילוב האופטימלי מבחינתי - להיות עובדת ציבור, עורכת דין ופעילה חברתית.

עו"ד מרים בראון, מחוז ירושלים

תפקיד: ממונה מחוזית, תחום ניצולי שואה ותחום נפגעי עבירות מין.
קצת על עצמי: בת 36, מירושלים. עליתי לארץ מארגנטינה בגיל 16.
תפקידים קודמים: הצטרפתי לסיוע משפטי לאחר עבודה של כ-6 שנים בלשכה המשפטית במשרד הרווחה והתמחות בפרקליטות המדינה (אזרחי).

למה דווקא הסיוע המשפטי?

הסיבה שעברתי לסיוע המשפטי היא כי באמצעות עבודת הסיוע אני זוכה לטפל במגוון רחב של תחומים משפטיים. עבורי זאת זכות גדולה לרכז במחוז ירושלים את תחום הייצוג של ניצולי השואה מול הרשות לזכויות ניצולי שואה, לאחר שגדלתי על סיפורי השואה של סבי וסבתי ז"ל. מאחורי כל תיק משפטי יש אדם עם סיפור נוגע ללב. הקשר הישיר עם לקוחות הסיוע המשפטי נותן תחושת סיפוק אדירה ולפעמים כל מה שנדרש זו חשיבה יצירתית שתוביל לפתרון עבור אותו אדם שהסיוע המשפטי דלת שנתחת לאחר שדלתות של רשויות אחרות נסגרו בפניו. בסיוע המשפטי יש לי ההזדמנות לייצג בעצמי בתיקים עקרוניים ורגישים הדורשים יסודיות ומקצועיות מיוחדת וכך להישאר מחוברת אל השטח ואל הפרקטיקה המשפטית לצד הטיפול בתיקים השוטפים. שמחה מאוד להיות חלק מהסיוע המשפטי ועשייתו המבורכת למען החברה הישראלית.

עו"ד גדעון חורש, מחוז חיפה

תפקיד: עוזר ראשי, משפט אזרחי.
קצת על עצמי: בן 33, מהיישוב חריש.

תפקידים קודמים: את השכלתי המשפטית רכשתי באוניברסיטת בר-אילן. הוסמכתי כעו"ד בשנת 2014 לאחר התמחות בסיוע המשפטי מחוז ת"א. לאחר הסמכתי עבדתי תקופה מסוימת במגזר הפרטי בתחום דיני העבודה, ולאחרונה נפלה בחלקי הזכות לחזור לעבוד בסיוע המשפטי, הפעם במחוז חיפה.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

אני סבור כי אחת הבעיות כיום עם העולם המשפטי בישראל (ולא רק) היא החשיבה לפי קטגוריות. עורכי דין נוטים לבחור לעצמם 1-2 תחומי התמחות ובכך לתת ללקוח שירות משפטי ספציפי רק בנושאים בהם הם "מבינים". זאת, מתוך ראייה צרה של צרכי הלקוח, לכאורה.

אלא שהמציאות מראה שתחומי המשפט השונים דווקא כרוכים זה בזה, ונדרשת בקיאות במגוון תחומים. כך, בתיקי חובות (הוצאה לפועל ופשיטת רגל) בהם אני מטפל, נדרשת מיומנות וידע משפטי נרחב גם בדיני משפחה, ירושה, מקרקעין, הגנת הדייר, ארנונה ועוד. זאת, במסגרת הסינרגיה הקיימת בין תחומי המשפט השונים.

העבודה בסיוע המשפטי מאפשרת לי להכיר וללמוד תחומי משפט רבים ומגוונים בצורה פרקטית. אני מרגיש שאני מתפתח מקצועית ורוכש ידע וכלים מעשיים, בד בבד עם סיוע ללקוח בנושא הרלוונטי. אני מאמין כי אין כללי אצבע לניהול הליכים משפטיים. לשיטתי, יש לגשת לכל תיק ביצירתיות ובחוכמה - לא רק מתוך ראיית אינטרס הלקוח אלא גם את טובת סביבתו - שסופה לאו דווקא התנצחות באולם בית המשפט. זהו העיקרון המנחה את עבודתי.

עו"ד אורית קורזרץ, מחוז באר שבע
תפקיד: ממונה מחוזית, תחום דיור ציבורי.
קצת על עצמי: בת 31, מבאר שבע.

תפקידים קודמים: את התמחותי עשיתי בסיוע המשפטי מחוז דרום. לאחר הסמכתי - לפני כשנתיים - נפלה בחלקי ההזדמנות לחזור ולעבוד בסיוע המשפטי כעורכת דין.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

בחרתי לעבוד בסיוע המשפטי ממספר טעמים: ראשית, בגלל ההזדמנות ללמוד, להתפתח ולהיבנות כעורכת דין בתחומי משפט מגוונים ולהעמיק ידיעותיי.

שנית, בגלל ההזדמנות למפגש עם המיקרוקוסמוס של ההתדיינות המשפטית בחברה הישראלית והאפשרות להיחשף לסוגיות משפטיות וחברתיות. כל זאת תוך סיוע לאוכלוסיות מוחלשות, לתקן עוולות ולקדם שינוי משפטי וחברתי.

בחרתי בסיוע המשפטי כדי שאוכל לעסוק בעריכת דין חברתית, במיצוי זכויותיו של הפרט ובכדי לקחת חלק בהגנה על זכויות אדם.

עו"ד נטע ברק, מחוז תל אביב

תפקיד: ממונה מחוזית, תחום ייצוג קטינים.

קצת על עצמי: בת 35, מראשון לציון.

תפקידים קודמים: טרם הצטרפתי לסיוע המשפטי עבדתי במחלקת החנינות במשרד המשפטים. מדובר בעשייה חשובה ומרתקת. בחלוף כ-3 שנות עבודה במחלקת החנינות חשתי כי אני מעוניינת גם לפגוש פנים אל פנים את האנשים הזקוקים לסיוע משפטי, וכמו כן ביקשתי להיחשף לתחומי משפט נוספים. בזכות פרויקט משותף של מחלקת החנינות ושל הסיוע המשפטי התוודעתי לעשייה המשמעותית והמגוונת של הסיוע המשפטי וגמלה בלבי ההחלטה להצטרף לשורותיו.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

בסיוע המשפטי אני נחשפת למגוון רחב של תחומים, המספר העצום של אנשים הזקוקים לסיוע משפטי מביאה עמה אינסוף סוגיות משפטיות מרתקות לצד עיסוק בעריכת דין חברתית.

לשמחתי הרבה, השתלבתי בתחום של ייצוג קטינים, שהינו תחום משפט ייחודי המביא עמו עיסוק בסוגיות אנושיות ומשפטיות מורכבות ורגישות.

מדובר בשדה בלתי חרוש שבו אנו זוכים מדי יום לקדם את המשפט הישראלי עוד צעד, משיח ועיסוק בטובת הקטין במובנה הפטרנליסטי, לשיח ועיסוק בזכויות הקטין. בין היתר זכויותיו להישמע, להביא את קולו, לקחת חלק במציאת הטוב עבורו, להישקל בהחלטות העוסקות בו במישרין או המשליכות ישירות על חייו ובמידת הצורך אף לעתור ולבקש סעד מבית המשפט. כך, בסיוע המשפטי אנו זוכים לייצג קטינים וללוות את הייצוג שלהם בהליכים שונים (מרביתם בבתי המשפט לנוער ולמשפחה) וכן לסייע בקידום חקיקה ראויה המסדירה את הטיפול בקטינים (כגון חוק אומנה לילדים).

עו"ד אביטל בגין, הנהלת הסיוע המשפטי

תפקיד: ממונה ארצית, תחום מדיניות ציבורית.

תפקידים קודמים: הגעתי לסיוע המשפטי לפני כשנה וחצי, ממחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים.

למה דווקא הסיוע המשפטי?

בסיוע המשפטי מצאתי מקום פשוט וישיר לעשות טוב, ולמלא את תפיסת התפקיד שלי לגבי עובדי מדינה - תפקידנו לשרת את צרכי הציבור והאזרחים. אני פועלת לייצוג קולן של קבוצות אנשים שבדרך כלל נותרים נטולי קול בתהליכי קבלת החלטות. בשונה מארגונים חברתיים, ומכיוון שאני עובדת בארגון ממשלתי, אני מרגישה שיש לי יותר אפשרויות וכלים ליצור ולקדם שינוי.

בנוסף, זה נעים לפעול מבפנים לשיפור השירות שהמדינה נותנת, באופן שחווית החיים של אנשים במדינה תשתפר, וכולנו נרגיש שהמדינה עושה עבורנו יותר.

מאז שהגעתי לסיוע המשפטי אני מופתעת בכל יום מחדש מרוחב והיקף השאלות המשפטיות שאני נתקלת בהן. יש המון, מכל דבר, כל הזמן. קצת כמו לקטוף פרחים בשדה של שאלות משפטיות.

בסיוע המשפטי גיליתי המון אנשים שהם משפטנים נהדרים ועובדים סוציאליים בנשמתם, ובסופו של דבר גם אומרים לי שאני מחייכת יותר מאז שהתחלתי לעבוד שם...